

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ครั้งนี้ผู้วิจัยขอแนะนำเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามลำดับดังนี้

1. ความหมายและความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียน
2. ประโยชน์ของการวิจัยในชั้นเรียน
3. รูปแบบและลักษณะของการวิจัยในชั้นเรียน
4. กระบวนการและขั้นตอนการวิจัยในชั้นเรียน
5. การส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน
6. บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการทำวิจัย
7. ปัญหาของการวิจัยในชั้นเรียน
8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 8.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 8.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

1. ความหมายและความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียน

ความหมายของการวิจัยในชั้นเรียน

การวิจัยในชั้นเรียนเป็นทักษะที่ครูต้องฝึกฝนให้เกิดความชำนาญการอันเป็นองค์ประกอบสำคัญประการหนึ่งของความเป็นครูมืออาชีพ ในยุคของการปฏิรูปการเรียนรู้ ตามนัยแห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา (5) กำหนดให้ครูใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ขณะเดียวกันในสภาพการปฏิบัติจริงครูที่จะพัฒนาผู้เรียนโดยใช้การวิจัยจำนวนไม่น้อยที่ประสบปัญหากับการทำการวิจัย ไม่รู้จะเริ่มต้นตรงไหน ไม่รู้ว่าจะต้องทำอะไรบ้าง เมื่อเริ่มต้นได้แล้วจะทำได้ประสบผลสำเร็จหรือไม่ ถ้าถามเหล่านี้ มีจุดเริ่มต้นที่ตัวครูซึ่งจะต้องเป็นผู้ที่เสียสละและทุ่มเทความพยายาม รวมถึงความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาผู้เรียนควบคู่กับการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง จึงจะเกิดผลอย่างแท้จริง ซึ่งมีผู้ให้ความหมายของการวิจัยในชั้นเรียนไว้ดังนี้

กรมวิชาการ (2542 : 7) ให้ความหมายการวิจัยในชั้นเรียนไว้ว่าการวิจัยในชั้นเรียน คือ กระบวนการที่ครูศึกษาค้นคว้าเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนการสอนที่ตนเอง รับผิดชอบ

กองวิจัยทางการศึกษา (2542 : 22) การวิจัยในชั้นเรียน คือ กระบวนการที่ครู ศึกษาค้นคว้าเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนการสอนที่ตนได้รับฝึชชอบ จุดเน้นของการวิจัย ในชั้นเรียน คือ การแก้ปัญหาเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ ดังนั้นการวิจัย ในชั้นเรียน คือ การแก้ปัญหาเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนที่ตนรับผิดชอบ จุดเน้นของการวิจัย ในชั้นเรียน คือ การแก้ปัญหาเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ ดังนั้น การวิจัย ในชั้นเรียนเป็นการศึกษาวิจัยของครูควบคู่ไปกับการจัดการเรียนการสอน

ทัศนาศวสัคคี (2543 : 26) ได้ให้ความหมายของการวิจัยในชั้นเรียนไว้ว่า คือ การศึกษาค้นคว้าหาความรู้ใหม่ ๆ เพื่อนำมาใช้ในการแก้ไขปัญหาการเรียนการสอนในชั้นเรียน หรือเป็นความต้องการที่จะเปลี่ยนแปลง พัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งความรู้ ใหม่ ๆ ในที่นี้เรียกว่านวัตกรรมทางการศึกษานั้นเอง

ทัศนีย์ สิทธิวงศ์ (2543 : 7) กล่าวว่า การวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง การวิจัยที่มี จุดประสงค์เพื่อค้นคว้าหาคำตอบมาแก้ปัญหาพฤติกรรมของผู้เรียนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน หรือพัฒนางานในหน้าที่ของครูผู้ทำการวิจัยต่อไป

สุวิมล ว่องวานิช (2543 : 88) ได้ให้ความหมายว่า การวิจัยในชั้นเรียน คือ การวิจัยที่ทำให้ครูผู้สอนในห้องเรียน เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในห้องเรียนและนำผลมาใช้ในการ ปรับปรุงการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับนักเรียนเป็นการวิจัยที่ต้องทำอย่าง รวดเร็ว นำผลไปใช้ได้ทันที และสะท้อนข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานต่าง ๆ ของตนเอง ทั้งตนเองและกลุ่ม เพื่อนร่วมงานในโรงเรียนได้มีโอกาสอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ในแนวทางที่ได้ปฏิบัติและผลที่เกิดขึ้นเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนต่อไป

ขจิต ฝอยทอง (2543 : 36) ได้ให้ความหมายว่า การวิจัยในชั้นเรียนหมายถึง การ วิจัยที่ครูผู้สอนในวิชานั้น ๆ ทำขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาในชั้นเรียนของตน มีการวางแผนอย่างเป็น ระบบและนำผลการวิจัยไปพัฒนาการเรียนการสอนของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สำอาง สีหาพงษ์ (2544 : 19) ได้กำหนดให้คำว่า การวิจัยในชั้นเรียน มีความหมาย เดียวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน คือ เป็นการวิจัยในระดับชั้นเรียน และหรือระดับ โรงเรียน มีเป้าหมายเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งนี้ การวิจัยในชั้นเรียนมีขอบเขต อยู่กับการแก้ปัญหาหรือพัฒนาผู้เรียนในชั้นเรียน โรงเรียนหรือสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับ ผู้เรียน ห้องเรียน และ โรงเรียน

กระทรวงศึกษาธิการ (2544 : 25) การวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง การหาความรู้หรือวิธีการใหม่ ๆ รวมทั้งการประดิษฐ์ คิดค้นสิ่งใหม่ และการดัดแปลงอุปกรณ์ประเภทอื่นมาใช้ในการเรียนการสอน เพื่อนำมาประยุกต์ใช้กับสภาพการณ์ของการเรียนการสอนในชั้นเรียน เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดจากการเรียนการสอนในชั้นเรียนของตนเอง โดยอาศัยวิธีการทางวิทยาศาสตร์

สายหยุด จำปาทอง (2544 : 10-24) กล่าวว่า การวิจัยเป็นกระบวนการแสวงหาความรู้ ความจริง หรือคำตอบที่ต้องการ โดยใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์ โดยเริ่มจากการมีปัญหาหรือต้องการหรือวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน ซึ่งนำไปสู่การสืบค้นทดลองหรือแสวงหาคำตอบได้อย่างมีวัตถุประสงค์เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ในการเพิ่มพูนประสิทธิภาพการเรียนการสอน การพัฒนาหลักสูตร การพัฒนาการบริหารหรือการวางแผนงานในอนาคต

ยุทธนา ปฐมวราชาติ (2544 : 59) กล่าวว่า การวิจัยในชั้นเรียน คือ ร่องรอยของการพัฒนาผู้เรียนอย่างมีระบบหรือเป็นกระบวนการแก้ปัญหาหรือแสวงหาคำตอบจากข้อสงสัยที่เกิดขึ้นในการจัดการเรียนรู้ของครู

กาญจนา วัฒนายุ (2544 : 23) กล่าวว่า การวิจัยในชั้นเรียนเป็นการวิจัยจากสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนเกี่ยวกับการเรียนการสอน เป็นการวิจัยเพื่อนำผลการวิจัยไปพัฒนาการเรียนการสอนและเป็นการวิจัยควบคู่ไปกับการเรียนการสอน คือ สอนไปวิจัยไป แล้วนำผลการวิจัยไปใช้แก้ปัญหาในชั้นเรียนและทำการเผยแพร่ให้เกิดประโยชน์ต่อผู้อื่น

สรุปว่า การวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง การแสวงหาความรู้และวิธีการใหม่ ๆ เพื่อนำมาใช้ในการแก้ปัญหการเรียนการสอนในชั้นเรียน หรือเป็นความต้องการที่จะเปลี่ยนแปลงพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งความรู้ใหม่ ๆ ในที่นี้เรียกว่า นวัตกรรมทางการศึกษา เพื่อนำมาใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

ความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียน

การวิจัยในชั้นเรียน มีจุดมุ่งหมายที่สำคัญเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนให้เกิดผลดีที่สุดด้วยตัวของครูเองซึ่งมีผู้ที่กล่าวถึงความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียน ดังนี้

พยุงศักดิ์ จันทรสุนทร (2541 : 11) กล่าวว่า การพัฒนางานวิจัยในชั้นเรียนเปรียบเสมือนลมหายใจที่จำเป็นของชีวิตยิ่งในยุคที่การพัฒนาการศึกษาไทยอยู่ในท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งในแง่บวกและแง่ลบ อันมีผลเชื่อมโยงมาจากบริบทสังคมโลก การวิจัยจะเข้ามามีส่วนช่วยให้การพัฒนาศึกษาให้สามารถก้าวไปข้างหน้าได้อย่างมั่นคง และสามารถแข่งขันกับนานาประเทศได้อย่างมีศักดิ์ศรี

กองวิจัยทางการศึกษา (2542 : 3) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียนว่า การวิจัยในชั้นเรียนเกิดจากแนวคิดพื้นฐาน คือ การบูรณาการวิธีการปฏิบัติงานกับการพัฒนาองค์ความรู้ที่เกิดจากการปฏิบัติ โดยมีความสำคัญ ดังนี้

1. เป็นการพัฒนาหลักสูตรและปรับปรุงวิธีการปฏิบัติงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนด้วยการวิจัย

2. เป็นการพัฒนาวิชาชีพของครู

3. เป็นการแสวงหาความก้าวหน้าทางวิชาชีพครูด้วยการเผยแพร่ความรู้ที่ได้จากการปฏิบัติ

4. เป็นการส่งเสริมสนับสนุนความก้าวหน้าของการวิจัยทางการศึกษา

ทัศน สวางศักดิ์ (2543 : 72-77) กล่าวว่า มนุษย์จะศึกษาและพัฒนาเทคโนโลยีใหม่ ๆ ต้องอาศัยพื้นฐานของการศึกษาค้นคว้าวิจัยและทดลอง โดยเฉพาะการพัฒนาคุณภาพการศึกษานั้น การวิจัยในชั้นเรียน มีความสำคัญอย่างยิ่งเพราะสามารถนำมาใช้แก้ปัญหาและพัฒนากระบวนการเรียนการสอนในห้องเรียนได้เป็นอย่างดี ดังนั้นครูจึงมีบทบาทเพิ่มขึ้นจากการเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้มาเป็นนักวิจัยอีกบทบาทหนึ่ง ซึ่งการเป็นนักวิจัยในที่นี้ คือ วิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอนเกี่ยวข้องกับครู นักเรียน ผู้ปกครองและสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบ ๆ ตัวนักเรียนนั่นเอง โดยหวังผลเพื่อนำมาพัฒนา ส่งเสริม และแก้ปัญหาให้เด็กมีพัฒนาการและมีกระบวนการเรียนรู้ดีขึ้น จะเห็นได้ว่าครูมีความจำเป็นที่จะต้องเพิ่มบทบาทเป็นนักวิจัยเพื่อศึกษาหาข้อมูลมาเป็นกิจกรรมเสริมการเรียนการสอนในระดับใด สามารถทำวิจัยได้ตั้งแต่ชั้นอนุบาลถึงอุดมศึกษาจึงปฏิเสธไม่ได้ว่า การศึกษาในระดับขั้นต้น ๆ ไม่จำเป็นต้องมีการวิจัยก็ได้ เพราะนั่นเป็นความคิดที่ผิด งานวิจัยในชั้นเรียนจะยากง่าย ซับซ้อนอย่างไรขึ้นอยู่กับระดับของผู้เรียนขึ้นอยู่กับปัญหาและสภาพแวดล้อม ดังนั้นจึงทำวิจัยได้ทุกระดับการศึกษา

คุรุรักษ์ ภิรมย์รักษ์ (2543 : 5) ได้สรุปความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียน ไว้ดังนี้

1. เป็นเครื่องมือสำคัญของครูในการพัฒนาวิธีชีวิตความเป็นครูไปสู่ความเป็นครูมืออาชีพ เพราะการวิจัยในชั้นเรียนจะช่วยให้ครูเป็นนักแสวงหาความรู้และวิธีการใหม่ ๆ อยู่เสมอ ซึ่งจะช่วยให้ครูมีความรู้อย่างกว้างขวางและลุ่มลึก ทำงานอย่างมีเหตุผล สร้างสรรค์และเป็นระบบ

2. การวิจัยเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ทำให้งานของครูมีลักษณะเป็นพลวัต มีการเปลี่ยนแปลงเคลื่อนไหว ก้าวไปข้างหน้า ไม่หยุดนิ่งอยู่กับที่ เกิดนวัตกรรมทันสมัยนำไปแก้ไขปัญหาการเรียนการสอนได้ทันที

3. การวิจัยเป็นเครื่องมือสำคัญที่จรรยาโลงวิชาชีพครูให้มีความเข้มแข็ง เพราะผลจากการวิจัยในชั้นเรียนจะเป็นตัวบ่งชี้ถึงความสำเร็จในการทำงานของครูอย่างเป็นรูปธรรม คือ มีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่พึงประสงค์ของผู้เรียนตามที่ครูต้องการ และเป็นไปตามความคาดหวังของสังคมทั้งตัวครูและผู้เรียน

สัมฤทธิ์ กางเพ็ง (2545 : 75-79) กล่าวว่า ในระหว่างการจัดการเรียนรู้จะต้องพิจารณาและตรวจสอบอยู่ตลอดเวลาว่านักเรียนเกิดประสบการณ์การเรียนรู้ตรงตามเป้าหมายที่ต้องการหรือไม่ มีอุปสรรคเกิดขึ้นบ้างไหม และจะต้องทำการปรับปรุงให้กิจกรรมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งการกระทำเช่นนี้ก็คือ กระบวนการวิจัยและการวิจัยเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ เป็นกระบวนการทำงานเชิงระบบที่ทำทนายครูให้แสดงความสามารถและศักยภาพในการกระตุ้นนักเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้ที่เริ่มต้นจากความอยากรู้และหาคำตอบในการหาคำตอบแล้วสรุปลงอย่างมีเหตุผลที่น่าเชื่อถือ โดยเกิดจากความต้องการของครูที่จะปรับปรุงเปลี่ยนแปลงกิจกรรมการเรียนรู้และพัฒนาสื่อการเรียนรู้หรือนวัตกรรมการศึกษา เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากกระบวนการเรียนรู้ในชั้นเรียน โดยคำนึงถึงความรู้ความสามารถของผู้เรียนที่แตกต่างกันเป็นสำคัญ รวมทั้งเน้นผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างเป็นระบบมีเป้าหมายมีเหตุมีผลและเมื่อครูผู้สอนสามารถรวบรวมผลที่เกิดขึ้นในระหว่างจัดกิจกรรมการเรียนรู้รวมทั้งนวัตกรรมกิจกรรมหรือวิธีการจัดการเรียนการสอนแบบต่าง ๆ มาไว้เพื่อเลือกใช้ตามความเหมาะสมแล้ว จะช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยความสุขและสนุกกับการเรียนอันจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ดังนั้นการจัดการเรียนรู้โดยกระบวนการวิจัยจึงจำเป็นที่ครูจะต้องศึกษาเรียนรู้และทำความเข้าใจให้เกิดขึ้นในจิตวิญญาณของความเป็นครู

สรุป การวิจัยในชั้นเรียนมีความสำคัญ เพราะเป็นการทำวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาการเรียนการสอนของครูผู้ทำวิจัย ซึ่งเป็นกระบวนการเรียนรู้ทั้งผู้สอนและผู้เรียนไปพร้อม ๆ กัน และเมื่อปัญหาต่าง ๆ ถูกแก้ไขแล้ว ผู้สอนก็สอนได้อย่างเต็มที่ ผู้เรียนก็เรียนได้อย่างมีความสุข

2. ประโยชน์ของการวิจัยในชั้นเรียน

การวิจัยในชั้นเรียนมีประโยชน์ต่อผู้เรียน ครู โรงเรียน และวงการการศึกษา ดังนี้
นักการศึกษาได้แสดงความคิดเห็นไว้หลายท่าน ดังนี้

ประวิต เอรารวรรณ (2542 : 7) กล่าวถึงข้อดีของการวิจัยในชั้นเรียน ดังนี้

1. การทำวิจัยในชั้นเรียนจะช่วยให้ครูทำงานอย่างเป็นระบบ เห็นภาพของงานตลอดแนวและมีการวางแผนในการทำงาน

2. ช่วยให้ครูจัดการเรียนการสอนอย่างมีคุณภาพ โดยใช้วิธีการที่มีประสิทธิภาพ และมีผลการวิจัยรองรับ ซึ่งจะเปลี่ยนแปลงไปจากความรู้เดิมและความสนใจส่วนตัวเป็นหลัก นำไปสู่ปัญหาของนักเรียน

3. ครูสามารถสร้างและวิเคราะห์ทางเลือกอย่างหลากหลาย และตัดสินใจเลือก ทางเลือกอย่างมีคุณภาพ มีเหตุผลและสร้างสรรค์ เพราะมองทางเลือกไว้กว้างขวางและลึกซึ้ง

4. ครูที่ใช้กระบวนการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนจะสามารถควบคุม กำกับ และพัฒนาการปฏิบัติงานของตนได้ดี และผลจากการวิจัยจะเป็นรูปธรรม หรือเป็น ร่องรอยของผลสำเร็จในการปฏิบัติงานของครู

5. นำผลการวิจัยไปใช้ในการกำหนดนโยบายหรือมาตรการต่างๆ ของ โรงเรียนได้

6. ผู้เรียนมีการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ครุรักษ์ ภิรมย์รักษ์ (2543 : 5) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการวิจัยในชั้นเรียน ไว้ดังนี้เป็นเครื่องมือสำคัญของครูในการพัฒนาวิถีชีวิตความเป็นครูไปสู่ความเป็นครูมืออาชีพ เพราะการวิจัยในชั้นเรียนจะช่วยให้ครูเป็นนักแสวงหาความรู้และวิธีการใหม่ ๆ อยู่เสมอซึ่งจะ ช่วยให้ครูมีความรู้อย่างกว้างขวางและลุ่มลึก ทำงานอย่างมีเหตุผล สร้างสรรค์ และเป็นระบบ

1. เป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียน การสอน ทำให้งานของครูมีลักษณะเป็นพลวัต มีการเปลี่ยนแปลงเคลื่อนไหวก้าวไปข้างหน้า ไม่หยุดนิ่งอยู่กับที่ เกิดนวัตกรรมที่ทันสมัยนำไปใช้ในแก้ปัญหาการเรียนการสอนได้ทันทั่วทั้งที่เป็นเครื่องมือสำคัญที่จร โลงวิชาชีพครูให้มีความเข้มแข็ง เพราะผลจากการวิจัยในชั้นเรียนจะ เป็นตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการทำงานของครูได้อย่างเป็นรูปธรรม นั่นก็คือการเปลี่ยนแปลงไป ในทางที่พึงประสงค์ของผู้เรียนตามที่ครูต้องการและเป็นไปตามความคาดหวังของสังคมทั้งตัวครู และผู้เรียน

ชาติรี เกิดธรรม (2544 : 13 – 14) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการวิจัยในชั้นเรียน ดังนี้

1. เพื่อเป็นการพัฒนาหลักสูตรและพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนด้วยการ วิจัย โดยผ่านนวัตกรรม เทคนิค หรือวิธีการที่มีคุณภาพ ผ่านกระบวนการวิจัยที่น่าเชื่อถือได้มา แล้วมาใช้แก้ปัญหาในชั้นเรียนโดยตรง อันจะมีผลในการจัดการเรียนการสอน บรรลุผลตาม จุดประสงค์ที่ วางไว้

2. เพื่อเป็นการพัฒนาวิชาชีพครูให้มีมาตรฐานยิ่งขึ้นและยังเป็นการแสดงถึงความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู

3. เพื่อเป็นการเผยแพร่ความรู้จากการปฏิบัติจริง อันจะเป็นประโยชน์สำหรับผู้บริหาร หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้วย

4. เพื่อเป็นการส่งเสริมสนับสนุนความก้าวหน้าด้านการวิจัยทางการศึกษา และสามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นผลงานทางวิชาการเพื่อขอกำหนดตำแหน่งให้สูงขึ้นได้

5. เพื่อเป็นการส่งเสริมหรือพัฒนาผู้เรียนได้ตรงตามศักยภาพของผู้เรียนแต่ละคน

ประกอบ มณีโรจน์ (2544 : 2) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการวิจัยในชั้นเรียนไว้ดังนี้

1. ช่วยให้ครูได้พัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ
2. ช่วยให้นักเรียน ได้เรียนรู้อย่างมีคุณภาพสูงขึ้น
3. ช่วยให้วงการวิชาการของการเรียนการสอนก้าวหน้า มีนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอนเพิ่มขึ้น ส่งผลต่อเนื่องต่อการจัดการเรียนการสอนของครู
4. ช่วยให้วงการวิชาชีพครูเป็นวิชาชีพชั้นสูงมากขึ้น เป็นที่ยอมรับของสังคมทั่วไป
5. ช่วยพัฒนาตัวครูและวิชาชีพครูไปพร้อม ๆ กัน

จากที่กล่าวมาพอสรุป ประโยชน์ของการวิจัยในชั้นเรียน ได้ว่า

1. ประโยชน์ต่อผู้เรียน คือ พัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ ใฝ่เรียน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับที่น่าพอใจ
2. ประโยชน์ต่อครู คือ ครูมีการวางแผนการทำงานในหน้าที่ของตนอย่างเป็นระบบ และทำให้ทราบผลว่า บรรลุเป้าหมายได้มากน้อย เพียงใด ช่วยให้ครูเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ในการหาทางแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม ได้นวัตกรรมที่ผ่านการปรับปรุงจนเป็นที่ยอมรับได้
3. ประโยชน์ต่อโรงเรียน ครูในโรงเรียนมีปฏิสัมพันธ์กันมากขึ้นทั้งภายในหมวดวิชา และระหว่างหมวดวิชา มีการร่วมกันคิดแก้ปัญหา ตั้งแต่การวิเคราะห์หาสาเหตุจนถึงการเขียนรายงาน การได้ระดมสรรพกำลังจากความถนัดของแต่ละคนจะทำให้งานวิจัยมีคุณภาพยิ่งขึ้น

3. รูปแบบและลักษณะของการวิจัยในชั้นเรียน

วัลลภ กันททรัพย์ (2539 : 52 – 60) ได้จำแนกรูปแบบการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนในชั้นเรียนออกเป็น 5 รูปแบบ คือ

1. การวิจัยสำรวจ เป็นการวิจัยเพื่อหาคำตอบโดยไม่กำหนดกฎเกณฑ์อะไรมากนักเป็นการสำรวจประเด็นที่อยากรู้ แล้วออกแบบไปหาคำตอบ ซึ่งอาจจะกล่าวได้ว่าเป็นการศึกษาลักษณะความเป็นจริงตามสภาพการณ์ในเรื่องต่าง ๆ เพื่อมุ่งรวบรวมข้อมูล และรายงานลักษณะที่มีอยู่ในสภาพการณ์นั้น ๆ เช่น การสำรวจทัศนคติของนักเรียน สำรวจอาชีพผู้ปกครอง สำรวจสถานศึกษาสำรวจชุมชน

2. การวิจัยหาความสัมพันธ์ เป็นการศึกษาค้นหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ตั้งแต่ 2 ตัวขึ้นไป เช่น ศึกษาวิธีการสอนของครู กับผลการเรียนของนักเรียน หรือศึกษาผลสัมฤทธิ์ในการเรียน กับเจตคติต่อการเรียน เป็นต้น

3. การวิจัยเปรียบเทียบ มีลักษณะคล้ายกับ 2 แบบแรกในช่วงสถิติ การวิจัยเปรียบเทียบ เป็นการแสดงว่าตัวแปร 2 ตัว มีความสัมพันธ์กัน หรือไม่ มีอิทธิพลต่อกันหรือไม่ ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า เป็นการศึกษาค้นหาเหตุและผลทางการศึกษา ในกรณีที่ไม่สามารถศึกษาด้วยการทดลอง เช่น การศึกษาว่าอะไรเป็นสาเหตุที่ทำให้นักเรียนสอบตกซ้ำชั้น การศึกษาเหตุที่ทำให้นักเรียนทะเลาะวิวาทกัน เป็นต้น

4. การวิจัยแบบทดลอง เป็นการวิจัยแบบหนูตะเภาโดยกำหนดกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง การวิจัยแบบนี้ ในทางสังคมศาสตร์มักมีจุดอ่อนมากเกี่ยวกับการควบคุมตัวแปร เพราะมนุษย์ไม่เหมือนสัตว์อื่น ๆ ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า ผู้วิจัยสามารถกำหนดค่าต่าง ๆ ของตัวแปรอิสระได้ตามความต้องการ แล้วศึกษาผลที่เกิดขึ้นกับตัวแปรตาม

5. การวิจัยทดลองและพัฒนา เป็นการวิจัยแบบใช้เด็กกลุ่มเดียวไม่ต้องไปเปรียบเทียบวิธีสอนแบบใหม่ คิดวิธีสอนแบบใหม่มาแล้ว เามาปรับปรุงใหม่สอนเด็กกลุ่มเดิมในบทเรียนและประยุกต์ใช้ต่อเนื่องไปเรื่อย ๆ

วัฒนา ก้อนเชื้อรัตน์ (2542 : 10) ได้กล่าวถึงประเภทของการวิจัยในชั้นเรียนว่า สามารถแบ่งได้หลายประเภท ขึ้นอยู่กับข้อมูล วิธีการ และการนำผลไปใช้ ในที่นี้จะกล่าวถึงการวิจัยที่เหมาะสมกับครูที่จะดำเนินการวิจัยในชั้นเรียน มีดังนี้

1. การวิจัยเชิงสำรวจ เป็นการหาคำตอบโดยไม่กำหนดกฎเกณฑ์อะไรมากเกินไปรวบรวมข้อมูลจากสภาพปัจจุบัน ความเป็นจริงโดยไม่มี การควบคุม เปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อม เช่น สภาพโดยทั่วไปของสถานศึกษา ข้อมูลบุคลากร การจัดห้องสมุด พฤติกรรม

การสอน สื่อการสอนที่ครูใช้ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาต่าง ๆ

2. การวิจัยเชิงทดลอง เป็นการหาคำตอบโดยวิธีการทดลอง ซึ่งจะต้องมีการควบคุมเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อม มีการใส่สิ่งที่จะทำให้ข้อมูลหรือสิ่งทดลองที่เป็นเหตุทำให้เกิดข้อมูล ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ผล เปรียบเทียบผล จากการจัดสภาพแวดล้อมที่น่าสนใจ ความเปลี่ยนแปลงเนื่องจากสิ่งทดลอง ตัวอย่างเช่น การวิจัยเพื่อทดลองว่าวิธีสอน สื่อการเรียนที่พัฒนาขึ้น สามารถช่วยให้นักเรียนเรียนได้ติดตามวัตถุประสงค์ หรือไม่

3. การวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นการแสวงหาความรู้ คำตอบในเรื่องข้อมูลที่เป็นคุณลักษณะหรือเชิงคุณภาพ ซึ่งไม่มีเครื่องมือวัดโดยตรง หรือวัดได้ยาก เช่น เรื่องคุณธรรม จริยธรรม พฤติกรรมของคน ต้องใช้วิธีการสังเกตอย่างต่อเนื่อง อย่างมีเป้าหมาย แบบมีส่วนร่วม ต้องใช้การสัมภาษณ์เกี่ยวกับเหตุการณ์ พฤติกรรมต่าง ๆ ในห้องเรียน จากสภาพแวดล้อมจริง การวิจัยประเภทนี้มักไม่กำหนดรูปแบบที่แน่นอนตายตัว ขึ้นอยู่กับความสามารถ และประสบการณ์ของผู้วิจัยในการรับรู้ สัมผัส เหตุการณ์ พิจารณา จำแนก และจัดหมวดหมู่

4. การวิจัยและพัฒนา การวิจัยประเภทนี้มีไว้เพื่อการค้นหาคำตอบเพียงอย่างเดียว แต่รวมถึงกระบวนการพัฒนาไปด้วยต่อเนื่องกัน กระบวนการวิจัยและพัฒนา จึงเป็นกระบวนการพัฒนาการเรียนการสอนที่ต้องอาศัยผลการวิจัยมาก่อน เช่น การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม มีขั้นตอน ทดลองใช้ ปรับปรุงแก้ไข จนได้ผลผลิตที่สามารถนำไปใช้ได้จริงอย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า รูปแบบการวิจัยชั้นเรียน จะประกอบด้วย การวิจัยเชิงสำรวจ การวิจัยหาความสัมพันธ์ การวิจัยเพื่อเปรียบเทียบ การวิจัยเชิงทดลอง การวิจัยและพัฒนา

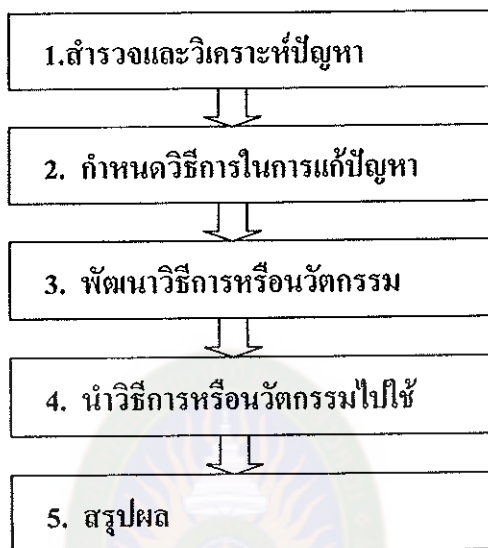
4. กระบวนการและขั้นตอนการวิจัยในชั้นเรียน

การทำวิจัยในชั้นเรียนมีเป้าหมายสำคัญอยู่ที่การพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ของครูลักษณะของการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) มีผู้กล่าวถึง กระบวนการวิจัยในชั้นเรียนดังนี้

กรมวิชาการ (2542 : 7) ได้กล่าวถึงกระบวนการวิจัยในชั้นเรียน ไว้ว่าลักษณะที่สำคัญประการหนึ่งของการวิจัยในชั้นเรียนก็คือ เป็นการวิจัยที่ไม่เน้นรูปแบบของการวิจัยที่เป็นทางการมากนัก แต่ถ้ามีความสามารถที่จะทำการวิจัยในชั้นเรียนโดยยึดรูปแบบอย่างเป็นทางการ

ก็สามารถทำได้ กระบวนการวิจัยในชั้นเรียนที่จะนำเสนอต่อไปนี้ เป็นกระบวนการที่อยู่ภายใต้ ศักยภาพของครูผู้สอนที่จะกระทำได้ ซึ่งมีกระบวนการวิจัย ดังแผนภูมิดังต่อไปนี้

แผนภูมิแสดงกระบวนการวิจัยในชั้นเรียน

แผนภูมิที่ 2 แสดงกระบวนการวิจัยในชั้นเรียน

จากกระบวนการวิจัยในชั้นเรียนตามแผนภูมิ ครูสามารถดำเนินการได้ดังนี้

ขั้นที่ 1 สำรวจและวิเคราะห์ปัญหา

การสำรวจและวิเคราะห์ปัญหาเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญในการวางแผนแก้ปัญหาหรือพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน ซึ่งจะทำให้ครูพบปัญหาที่จะต้องแก้ไขหรือพัฒนา สามารถดำเนินการสอนได้สอดคล้องกับเป้าหมายที่ควรจะเป็น

การสำรวจและวิเคราะห์ปัญหา ครูสามารถดำเนินการได้หลายลักษณะ เช่น การวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในแง่มุมต่าง ๆ การตรวจสอบแบบฝึกหัด การสำรวจพฤติกรรมของผู้เรียน การสังเกตของครู ข้อมูลจากการประเมินของผู้ที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น ครูจะพบปัญหา ข้อสงสัยที่เกิดจากผู้เรียน ครูและกระบวนการเรียนการสอน เช่น

1. ผู้เรียนมีความสามารถในการทำโจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ต่ำ
2. ผู้เรียนส่วนใหญ่ในชั้นมีอัตราเรียนในการอ่านภาษาไทยต่ำ
3. ผู้เรียนไม่ชอบเรียนคณิตศาสตร์
4. ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำในวิชาคณิตศาสตร์
5. ผู้เรียนยังไม่ได้ปฏิบัติตนเกี่ยวกับความรับผิดชอบให้เป็นนิสัย

6. ครูสอนเคร่งเครียด จริงจัง ผู้เรียนไม่สนุกและไม่มีความสุขในการเรียน
7. ครูใช้สื่อไม่เหมาะสมกับวัย วุฒิภาวะและความสามารถของผู้เรียน
8. ครูไม่ได้จัดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติด้วยตนเอง ฯลฯ

เมื่อครูพบปัญหาจากการสำรวจและวิเคราะห์ปัญหาแล้ว หากมีหลายปัญหาควรจัดลำดับความสำคัญของปัญหา โดยพิจารณาจากความรุนแรงของปัญหาว่าปัญหาใดได้รับการแก้ไขหรือพัฒนา ก่อน

ขั้นตอนนี้จะนำไปสู่ปัญหาของการวิจัย และแหล่งข้อมูล

ขั้นที่ 2 กำหนดวิธีการในการแก้ปัญหา

เมื่อครูได้วิเคราะห์ปัญหาจากการศึกษาในขั้นที่ 1 เพื่อที่จะได้ให้แนวทางในการแก้ปัญหาในขั้นนี้ ครูต้องศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง เช่น วารสาร บทความ หลักสูตรผลงานวิจัย หนังสือ ตำรา คู่มือ แนวทฤษฎีต่าง ๆ ตลอดจนประสบการณ์ของครูเองทำให้ครูทราบว่าเป็นปัญหาที่คล้ายกับปัญหาของเราเองมีผู้ใดศึกษาไว้บ้าง ใช้วิธีใดในการแก้ปัญหา ผลการแก้ปัญหาเป็นอย่างไร จะทำให้ครูเห็นแนวทางในการแก้ปัญหาได้ชัดเจนขึ้นซึ่งอาจเป็นวิธีสอนแบบใหม่ หรือการใช้นวัตกรรมเข้ามาช่วยในการจัดประสบการณ์การเรียนการสอนของครู ได้แก่ บทเรียนสำเร็จรูป ชุดการสอน เอกสารประกอบการสอน คู่มือครู การเรียนแบบร่วมมือ เป็นต้น

ขั้นตอนนี้ จะนำไปสู่ขอบเขตของการวิจัย ประโยชน์ ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ขั้นที่ 3 พัฒนาวิธีการหรือนวัตกรรม

จากขั้นที่ 2 ครูจะได้ทางเลือกในการแก้ปัญหาหรือพัฒนาซึ่งอาจจะเป็นวิธีการหรือนวัตกรรมที่เป็นไปได้ ในขั้นนี้ครูต้องกำหนดวิธีการหรือสร้างนวัตกรรมที่ใช้ในการแก้ปัญหาหรือพัฒนาแล้วดำเนินการหาคุณภาพของวิธีการหรือนวัตกรรมจากผู้รู้ในเรื่องนั้น ๆ เช่น หากครูสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนครูต้องศึกษาค้นคว้าวิธีการจัดทำบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนแล้วจัดทำต้นแบบให้เสร็จสมบูรณ์ นำไปให้เพื่อนครู ศึกษานิเทศก์หรือนักวิชาการที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ศึกษาให้ความคิดเห็น เพื่อนำข้อคิดเห็นที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขเตรียมนำไปใช้แก้ปัญหาหรือพัฒนาต่อไป

ขั้นตอนนี้ จะนำไปสู่ตัวแปรที่ศึกษา และวิธีการที่จะพัฒนาหรือแก้ปัญหา

ขั้นตอนที่ 4 นำวิธีการหรือนวัตกรรมไปใช้

ขั้นนี้ครูนำวิธีการหรือนวัตกรรมที่สร้างขึ้นในขั้นที่ 3 ไปใช้โดยระบุขั้นตอนปฏิบัติว่า จะใช้กับใคร เมื่อไร อย่างไร แล้วเก็บรวบรวมข้อมูล เช่น สังเกตพฤติกรรมเริ่มต้นของผู้เรียนก่อนนำไปใช้ เมื่อนำไปใช้แล้ว สังเกตพฤติกรรมอีกระยะหนึ่ง เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนต่อไป

ขั้นตอนนี้ ต้องมีเครื่องมือและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล รวมทั้งแนวทางการวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนที่ 5 สรุปผล

เมื่อรวบรวมข้อมูลได้แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ โดยเลือกใช้สถิติที่เหมาะสมกับข้อมูลที่รวบรวมได้ แล้วสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล หากยังไม่สามารถแก้ปัญหาได้ตามที่ต้องการก็ต้องการทำการปรับปรุงแก้ไข โดยย้อนกลับไปค้นหาวิธีการหรือนวัตกรรมใหม่แล้วพัฒนาวิธีการหรือนวัตกรรม ตลอดจนนำวิธีการหรือนวัตกรรมไปใช้อีก คือ ดำเนินการขั้น 2 - 4 ใหม่ จนกระทั่งสามารถแก้ปัญหาได้ตามที่ต้องการ แล้วเขียนสรุปผลการดำเนินงานตั้งแต่ขั้นที่ 1 ถึงขั้นที่ 4

จากขั้นตอนนี้ จะได้ผลการวิจัยที่นำไปสู่การพัฒนาการเรียนการสอนหรือการแก้ไขปัญหา (กรมวิชาการ. 2542 : 8 - 10)

ประวิต เอราวรรณ์ (2542 : 5) ได้กล่าวว่า การวิจัยในชั้นเรียนมีกระบวนการที่ต่อเนื่องและเป็นระบบ คือ เริ่มต้นจากการสำรวจสภาพการปฏิบัติงานว่ามีปัญหาอะไรบ้าง วางแผนเพื่อแก้ไขปัญหาลงมือปฏิบัติตามแผน แล้วสะท้อนผลการปฏิบัติ ซึ่งแต่ละขั้นตอนนี้มีรายละเอียด ดังนี้

1. การสำรวจสภาพการปฏิบัติงาน (Reconnaissance) เป็นขั้นตอนของการสำรวจสภาพการปฏิบัติงานของครูว่ามีปัญหาอะไรบ้าง แล้ววิเคราะห์ว่าปัญหาเหล่านั้นมีสาเหตุมาจากอะไร และจะสามารถปรับปรุง เปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขสภาพการปฏิบัติงานใน ส่วนใดได้บ้าง ซึ่งครูสามารถสำรวจได้จากกิจกรรมการเรียนการสอน พฤติกรรมนักเรียน สภาพแวดล้อม และบริบทต่าง ๆ ของโรงเรียน การสำรวจและการวิเคราะห์ปัญหาดังกล่าว จะนำไปสู่การเข้าใจปัญหาอย่างชัดเจนและสามารถจัดลำดับความสำคัญของปัญหาและกำหนดวัตถุประสงค์การวิจัยได้
2. การวางแผน (Planning) เป็นขั้นตอนสำหรับกำหนดวัตถุประสงค์กำหนดวิธีการและวางแผนเพื่อลงมือปฏิบัติในการค้นหาคำตอบหรือพัฒนานวัตกรรมและการแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงสภาพการปฏิบัติงานที่เป็นปัญหา
3. การลงมือปฏิบัติ (Action) เป็นขั้นตอนการปฏิบัติตามแผนที่กำหนดไว้
4. การสะท้อนผลการปฏิบัติ (Reflection) หลังจากที่มีการปฏิบัติเพื่อแก้ไขปรับปรุงและพัฒนาตามแผนจนปรากฏผลแล้ว นักวิจัยต้องมีการสะท้อนผลการปฏิบัติว่ามี สิ่งใดที่เกิดขึ้นหรือเปลี่ยนแปลง หรือพัฒนาไปบ้าง เพื่อสรุปผลและวางแผนปรับปรุงใหม่หรือ แก้ปัญหาใหม่ต่อไป

พิมล วิเศษสังข์ (2542 : 15 – 17) ได้กล่าวถึงกระบวนการวิจัยระดับชั้นเรียนว่าควรประกอบไปด้วย 11 ขั้นตอน ดังนี้

1. กำหนดปัญหา เป็นการรวบรวมสภาพปัจจุบัน จำแนกและจัดลำดับข้อมูลเพื่อค้นหาจุดที่เป็นปัญหา ศึกษาสาเหตุของปัญหา ระบุประเด็นที่เป็นปัญหาก่อนการตั้งชื่อเรื่อง เป็นการนำข้อมูลที่สรุปได้จากการกำหนดปัญหามาตั้งเป็นหัวข้อเรื่องสำหรับการวิจัย
2. การกำหนดวัตถุประสงค์ เป็นการระบุข้อความที่เป็นความต้องการของ ผู้วิจัยว่าต้องการที่จะ ได้อะไรบ้าง หรือค้นคว้าหาคำตอบในประเด็นใดบ้างในการวิจัย
3. การตั้งสมมุติฐาน เป็นการระบุข้อความที่เป็นคำตอบที่คาดหวังเกี่ยวกับความแตกต่างที่อาจจะเป็นไปได้ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ
4. การกำหนดตัวแปร เป็นการกำหนดลักษณะหรือคุณสมบัติหรือปรากฏการณ์ที่ผู้วิจัยสนใจจะศึกษาหรือวัด ซึ่งเป็นการกำหนดขอบเขตของการวิจัยอย่างหนึ่ง
5. การเลือกแบบแผนการวิจัย แบบแผนการวิจัยหรือรูปแบบการวิจัยต่าง ๆ ได้มีผู้คิดค้นออกแบบและกำหนดเอาไว้แล้ว การวิจัยระดับชั้นเรียนที่เป็นการทดลองจำเป็นจะต้องใช้แบบแผนการวิจัยแบบใดแบบหนึ่งที่เหมาะสมกับหัวข้อหรือปัญหาการวิจัยที่ตั้งไว้
6. การกำหนดแหล่งข้อมูลเป็นการระบุที่มาของข้อมูลการวิจัยที่จะใช้วิเคราะห์เพื่อตอบวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้
7. การสร้างนวัตกรรม นวัตกรรมเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งของผู้วิจัย ผู้วิจัยเป็นผู้กำหนดและจัดทำตามหลักการของการสร้างนวัตกรรมแต่ละชนิด ทั้งนี้ นวัตกรรมจะต้องสอดคล้องกับแนวทางในการแก้ปัญหา ซึ่งผู้วิจัยได้คิดค้นและศึกษาไว้ตั้งแต่การกำหนดปัญหาการวิจัยระดับชั้นเรียนไว้แล้ว
8. การสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล สิ่งที่สำคัญของการวิจัยอย่างหนึ่ง คือ ข้อมูลที่ผู้วิจัยจะต้องนำมาวิเคราะห์เพื่อสรุปผลการวิจัย ก่อนที่จะได้ข้อมูลมาจะต้องมีวิธีการอย่างหนึ่งที่เรียกว่า การจัดหรือการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งก่อนที่จะเก็บรวบรวมจะต้องกำหนดเครื่องมือให้สอดคล้องกับหัวข้อปัญหาและวัตถุประสงค์ของการวิจัยและสร้างเครื่องมือให้มีคุณภาพเชื่อถือได้
9. การเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นการนำเครื่องมือไปวัดประชากรหรือกลุ่มตัวอย่างด้วยเทคนิควิธีอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ต้องการที่ถูกต้องเที่ยงตรงมา
10. การวิเคราะห์ข้อมูล ภายหลังจากได้ข้อมูลมาจากประชากร หรือกลุ่มตัวอย่างแล้ว ก็จะมีการจัดทำหรือวิเคราะห์อย่างมีระบบตามลำดับขั้นตอนต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

11. การสรุปผลการวิจัยและการเขียนรายงานการวิจัย เป็นการสรุปข้อค้นพบในการวิจัยเป็นองค์ความรู้

พิชิต ฤทธิงกูญ (อ้างถึงใน ประสิทธิ์ สักดิ์คำดวง, 2545 : 14 –16) ได้กล่าวถึงกระบวนการวิจัยในชั้นเรียนว่ามีขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 วิเคราะห์ปัญหาในชั้นเรียน ขั้นตอนนี้เป็นจุดเริ่มต้นของการวางแผนแก้ปัญหาหรือพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน ซึ่งจะทำให้ครูผู้สอนทราบปัญหาหรือความต้องการจำเป็นที่ต้องดำเนินการแก้ไขหรือพัฒนา โดยอาจใช้เทคนิคการระดมพลังสมอง การสอบถามประเมินจากผู้เกี่ยวข้อง การวิเคราะห์หรือตรวจผลงานนักเรียน การใช้ข้อมูลชัดเจน (Hard data) เกี่ยวกับผลการเรียนการสอนหรือการวิเคราะห์ปัญหา โดยใช้แผนผังความคิด (Mind mapping)

การดำเนินงานตามขั้นตอนที่ 1 นี้ จะช่วยให้ครูหรือผู้วิจัยสามารถกำหนดปัญหาการวิจัย (Research Problem) ที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนได้อย่างเฉพาะเจาะจงและชัดเจนเพื่อศึกษาค้นหาคำตอบและเป็นแนวทางในการวางแผน หรือออกแบบการวิจัยต่อไป

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เป็นขั้นตอนที่ช่วยให้ครูหรือผู้วิจัยมองปัญหาการวิจัยได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ทำให้แนวคิดพื้นฐาน ตลอดจนทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่จะศึกษา เห็นแนวทางในการแก้ปัญหา หรือได้กรอบแนวคิดในการดำเนินการวิจัยที่ชัดเจน

ขั้นตอนที่ 3 พัฒนานวัตกรรมหรือวิธีการแก้ปัญหา โดยกำหนดและออกแบบนวัตกรรม ซึ่งครูหรือผู้วิจัยจะต้องคิดค้นนวัตกรรม เป็นรูปแบบหรือวิธีการแก้ปัญหาที่ครูสร้างขึ้นเอง หรือนำรูปแบบ วิธีการที่ผู้อื่นทำไว้แล้วมาปรับปรุงให้เหมาะสมกับสภาพปัญหาที่ต้องการแก้ไข หรือพัฒนา เช่น

ชุดการสอน	เหมาะสมกับ	นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ต่ำ
บทเรียนสำเร็จรูป	เหมาะสมกับ	นักเรียนที่เรียนช้า
คู่มือครู	เหมาะสมกับ	ปัญหาการขาดคู่มือการสอน
แผนการสอน	เหมาะสมกับ	สภาพปัญหาที่มีความหลากหลาย
แบบฝึกทักษะ	เหมาะสมกับ	การฝึกทักษะหรือกระบวนการต่าง ๆ
ชุดเสริมสร้างนิสัยรักการอ่าน	เหมาะสมกับ	การปลูกนิสัยรักการอ่าน

ฯลฯ

การดำเนินการตามขั้นตอนนี้ จะช่วยให้ครูหรือผู้วิจัยได้นวัตกรรมที่คาดว่ามีคุณภาพที่เหมาะสมที่จะใช้แก้ปัญหา หรือพัฒนาการเรียนการสอน

ขั้นตอนที่ 4 การออกแบบการวิจัยหรือแบบทดลอง เป็นขั้นตอนที่ครูผู้วิจัยเตรียม
ดำเนินการวิจัยโดยกระทำสิ่งต่อไปนี้

4.1 การออกแบบการวัด (Measurement design) โดยระบุหรืออธิบาย
ตัวแปรที่จะวัด การเลือกใช้เครื่องมือวัดที่เหมาะสม และวิธีการสร้างเครื่องมือวัด

4.2 การออกแบบการสุ่มตัวอย่าง (Sampling design) เป็นการกำหนดขนาด
ของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย รวมทั้งการเลือกรูปแบบการวิจัยหรือรูปแบบการทดลอง

4.3 การออกแบบการวิเคราะห์ข้อมูล (Statistical design) เป็นการเลือกใช้
สถิติวิเคราะห์ให้เหมาะสมกับระดับการวัด ลักษณะของข้อมูล วัตถุประสงค์ของการวิจัยและ
รูปแบบการวิจัยหรือรูปแบบการทดลอง

ขั้นตอนที่ 5 ดำเนินการวิจัยหรือทดลองตามแผนหรือรูปแบบที่กำหนด เป็นการ
ดำเนินการในเรื่องการพัฒนาเครื่องมือวัด การทดลองในวัฏกรรมตามรูปแบบที่กำหนดการเก็บ
รวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ตามแนวทางที่กำหนดไว้

ขั้นตอนที่ 6 รายงานการวิจัยและนำไปใช้ประโยชน์ในชั้นเรียนเป็นการเขียน
อธิบายการดำเนินงานวิจัย ตั้งแต่เริ่มต้นวิเคราะห์ปัญหาการเรียนการสอนจนถึงสิ้นสุดการดำเนินการ
วิจัย เพื่อเสนอสิ่งที่ได้ศึกษาอย่างเป็นระบบ และนำผลการวิจัยหรือข้อค้นพบที่ได้ไปใช้
ประโยชน์ในการแก้ปัญหา หรือพัฒนาการเรียนการสอนให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพต่อไป
หรืออาจเผยแพร่ผลการวิจัยไปสู่บุคคลหรือหน่วยงานอื่น เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อบุคคล
หน่วยงาน วิชาการ หรือวงวิชาชีพต่อไป

สรุป ครูพัฒนาการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งในการทำวิจัยนั้น
ครูมุ่งแสวงหาคำตอบเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนด้วยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ และ
ปัญหาการวิจัยเกิดจากสภาพปัญหาที่เป็นจริงในขณะนั้น ครูไม่สามารถใช้วิธีการเดิม ๆ
แก้ปัญหาได้ จำเป็นต้องค้นคว้าหาวิธีการใหม่ ๆ กระบวนการวิจัยต้องเป็นไปอย่างง่าย ซึ่งควร
ประกอบไปด้วยขั้นตอนการวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน การวางแผนการวิจัย
การแสวงหาวิธีการหรือนวัตกรรม นำวิธีการหรือนวัตกรรมไปใช้ และการสรุปประเมินผล

5. การส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน

แนวคิดในการส่งเสริมและพัฒนาครูผู้สอนตามแนวของหลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

การจัดครูเข้าสอนและประจำชั้นในแต่ละช่วงชั้นตามโครงสร้างหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 (กระทรวงศึกษาธิการ. 2545 : 27) ซึ่งได้กำหนดสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วยองค์ความรู้ ทักษะหรือกระบวนการเรียนรู้ และคุณลักษณะหรือค่านิยม คุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียน เป็น 8 กลุ่ม ครูผู้สอนเองจะต้องได้รับการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพครู เพราะถือเป็นเป็นหน้าที่ของสถานศึกษาจะต้องพัฒนาให้เป็นครูมืออาชีพ โดยศึกษาวิเคราะห์ระบบต่างๆ ของสถานศึกษาว่า มีจุดอ่อนจุดแข็งอย่างไร รวมทั้งระบบการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล วิเคราะห์ครูผู้สอนในด้านความสามารถ ความถนัด ความสนใจ ตลอดจนเจตคติที่มีต่อการเรียนการสอน เพื่อให้ได้ข้อมูลสำหรับพิจารณาสนับสนุนให้มีการพัฒนาศักยภาพของครูอย่างต่อเนื่อง การกำหนดให้ครูจัดการเรียนการสอนเป็นกลุ่ม การมีครูพี่เลี้ยง ครูทำหน้าที่พัฒนาหลักสูตร ครูแนะแนว ทั้งหมดเป็นกระบวนการที่สถานศึกษาต้องพัฒนาสร้างสรรค์ให้เป็นระบบ โดยมีปัจจัยเกื้อหนุนที่มีประสิทธิภาพ พร้อมด้วยนวัตกรรมที่หลากหลาย ผู้เรียนมีระบบการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยมีผู้เรียนเป็นผู้ช่วยครู เพื่อให้กระบวนการเรียนรู้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

การพัฒนาศักยภาพครู ให้ความรู้เป็นผู้นำทางวิชาการ ปฏิบัติหน้าที่โดยใช้กระบวนการวิจัยเพื่อการเรียนรู้ อาศัยความร่วมมือของครูแกนนำ ครูต้นแบบ และสถาบันการศึกษาชั้นสูง เช่น คณะครุศาสตร์ของสถาบันราชภัฏและมหาวิทยาลัย รวมทั้งชมรมวิชาชีพ ซึ่งจะช่วยพัฒนาครูให้มีศักยภาพในการพัฒนาหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเกณฑ์กำหนดคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เนื่องจากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นหลักสูตรที่ต้องอาศัยการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษา ครู พ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นหลักสำคัญ

6. บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการทำวิจัย

บัญชา อึ้งสกุล (2539 : 61) กล่าวว่า ผู้บริหารเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญต่อการส่งเสริมสนับสนุนครูผู้สอนในโรงเรียนให้มีกำลังใจ และสามารถทำงานวิจัยอย่างมีประสิทธิภาพ จึงได้เสนอบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริม และสนับสนุนการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูภายในโรงเรียน 5 ประการ ดังนี้

1. การส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของงานวิจัยในชั้นเรียน

ที่เป็นการกระตุ้นและสนับสนุนให้ครูทำวิจัยในโรงเรียนจนบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ซึ่งผู้บริหารหรือ หน่วยงานการศึกษาที่เกี่ยวข้องส่วนใหญ่ไม่ค่อยสนใจในการจัดกระบวนการบริหารให้เอื้อต่อการดำเนินงานวิจัยในโรงเรียนที่สอดคล้องกับความต้องการความสนใจของครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน เพื่อให้เกิดคุณประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานวิจัยในโรงเรียนของครู ได้แก่

- 1.1 จัดให้มีนโยบายหรือข้อกำหนดเพื่อสนับสนุนการทำวิจัยที่ชัดเจน
- 1.2 ประชุมชี้แจงคณะครูเพื่อให้ทราบนโยบาย วัตถุประสงค์และบทบาทที่ครูต้องการทำวิจัย เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน
- 1.3 สนับสนุนให้มีการจัดสรรงบประมาณเพื่อการวิจัย
- 1.4 หาอุปกรณ์ หรือสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการทำวิจัย เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องคิดคำนวณ กระจายอัดสำเนา เป็นต้น
- 1.5 จัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการทำวิจัย เช่น จัดให้มีห้องหรือมุมใดมุมหนึ่ง สำหรับศึกษาค้นคว้างานวิจัย
- 1.6 ให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนในการจัดหาเอกสารตำรา และงานวิจัยที่เป็นประโยชน์ต่อครูผู้ทำวิจัย
- 1.7 จัดให้มีการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศการวิจัย ด้านการพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อทำวิจัย
- 1.8 ติดตามดูแลการทำวิจัยของครูให้เป็นไปตามเป้าหมายของแผนปฏิบัติการวิจัย
- 1.9 ติดตามเพื่อให้รับรู้ปัญหาข้อบกพร่อง จุดเด่น จุดด้อยของครู จนได้จุดที่ควรปรับปรุงครูให้ทำวิจัย

2. การให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียนที่เป็นการให้เกิดริเริ่มและ

ยกย่องครูที่มีความสามารถในด้านการวิจัย ซึ่งผู้บริหารหรือหน่วยงานการศึกษาที่เกี่ยวข้องส่วนใหญ่ไม่ค่อยให้ความสำคัญที่จะทำให้ครูเกิดกำลังใจ และความภาคภูมิใจในผลงานการวิจัยของตนเอง รวมทั้งเผยแพร่ผลการวิจัยให้เป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลาย ได้แก่

2.1 ให้การยกย่องชมเชยแก่ครูผู้ทำวิจัยต่อที่ประชุมในโรงเรียน และที่อื่น ๆ

2.2 ให้เกียรติบัตรหรือรางวัลแก่ครูผู้ทำวิจัย

2.3 สนับสนุนให้ครูผู้ทำวิจัยเป็นตัวแทนเข้าร่วมประชุมสัมมนาด้านการวิจัย เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน

2.4 จัดให้ครูมีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นด้านความรู้และ

ประสบการณ์การวิจัย

2.5 ให้ครูมีส่วนร่วมในการเสนอ นโยบายในการบริหารงานวิจัย

2.6 จัดและส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมรับผิดชอบในโครงการวิจัยของ

โรงเรียน

2.7 ส่งเสริมให้ครูที่มีความรู้ความสามารถทางการวิจัยเป็นวิทยากร

ถ่ายทอดความรู้ให้ครู

2.8 สนับสนุนให้ครูที่มีความรู้ความสามารถด้านการวิจัยเป็นครูที่เลี้ยงใน

การทำวิจัยของครู

2.9 ส่งเสริมให้ครูในสายวิชาเดียวกัน ได้มีโอกาสปรึกษาแลกเปลี่ยนความ

คิดเห็นเรื่องการทำวิจัยซึ่งกันและกัน

2.10 สนับสนุนให้นำผลการวิจัยไปเผยแพร่ให้เป็นที่ประจักษ์แก่คน

ทั่วไป

3. การให้ความสำคัญกับงานวิจัยในชั้นเรียนที่เป็นการให้ความสำคัญ และมองเห็น คุณประโยชน์ของงานวิจัยที่เกิดขึ้นในโรงเรียน ซึ่งผู้บริหารหรือหน่วยงานการศึกษาที่เกี่ยวข้องส่วนใหญ่ไม่ค่อยสนใจในการกระตุ้นให้ครูแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ต่อการปรับปรุงการเรียนการสอน ได้แก่

การวิจัยเป็นพื้นฐาน

3.1 ชี้นำ กระตุ้นให้ครูเกิดการปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนโดยใช้

ประโยชน์ต่อการปรับปรุงการเรียนการสอน

3.2 ส่งเสริมให้ครูทำการวิจัยและค้นคว้าหาความรู้ใหม่ ๆ ที่เป็น

3.3 สนับสนุนให้ครูมีโอกาสศึกษาหาความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับ การวิจัยเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน

3.4 เปิดโอกาสให้ครูไปค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ นอกโรงเรียนในเวลาว่างจากการสอน

3.5 ส่งเสริมให้ครูศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม โดยการแนะนำให้ครูอ่านหนังสือ ตำรา เอกสารและวารสารต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย

3.6 ติดต่อประสานงานเพื่อแสวงหาแหล่งความรู้หรือที่ปรึกษางานวิจัย

3.7 จัดให้มีการอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ และแนวปฏิบัติงานวิจัย

3.8 จัดให้มีการประชุมปฏิบัติการวิจัย เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถและประสบการณ์ของครู

3.9 จัดให้มีการเชิญวิทยากรมาบรรยายเสริมความรู้เรื่องการวิจัย

3.10 นำผลงานวิจัยในโรงเรียนไปใช้เพื่อวางแผนการกำหนดนโยบายของโรงเรียน

4. การมีความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียนที่เป็นพันธะผูกพันที่จะต้องปฏิบัติต่อครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน ซึ่งผู้บริหารหรือหน่วยงานการศึกษาที่เกี่ยวข้องส่วนใหญ่ไม่ค่อยสนใจและเอาใจใส่ดูแลเพื่อให้ครูทำวิจัยในโรงเรียนได้รับความช่วยเหลือทั้งในด้านความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยจนบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ได้แก่

4.1 จัดระบบดูแลเอาใจใส่ครูให้ทำการวิจัยที่สอดคล้องกับหน้าที่ความรับผิดชอบของตน

4.2 พยายามให้คำแนะนำด้านความรู้เกี่ยวกับการวิจัยเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนของครู

4.3 ให้ความช่วยเหลือครูในการแก้ปัญหาที่มีผลกระทบต่อการดำเนินการวิจัย

4.4 มีส่วนร่วมในการให้การนิเทศเกี่ยวกับการวิจัยแก่ครู

4.5 มีส่วนร่วมในการแสวงหาทางเลือกใหม่ ๆ ในการแก้ปัญหาที่นำไปสู่งานวิจัยในชั้นเรียน

4.6 ส่งเสริมให้มีครูผู้นำด้านการวิจัยเพื่อจูงใจครูให้ทำวิจัย

4.7 จัดระบบงานในโรงเรียนให้เอื้อต่อการปฏิบัติหน้าที่ครู เช่น ความเป็นอิสระ กล้าคิด ค้นคว้า และวิจัยทดลองความคิดใหม่ ๆ

4.8 มีส่วนร่วมในการเสนอแนะและพิจารณาหัวข้อวิจัย เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน

4.9 มีส่วนร่วมในการวิเคราะห์สภาพปัญหา จนได้แนวทางที่จะนำไปสู่การวิจัย

4.10 มีส่วนร่วมในการคิดทางเลือกนวัตกรรมเกี่ยวกับการเรียนการสอนเพื่อการวิจัย เช่น สื่อหรืออุปกรณ์การสอน เป็นต้น

5. การส่งเสริมในด้านความก้าวหน้าในตำแหน่งการงานของครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียนที่เป็นการให้บำเหน็จความชอบ หรือการนำไปใช้เลื่อนตำแหน่งให้สูงขึ้นตามภาระหน้าที่ของครูที่เกิดจากผลของการที่ครูได้ทำการวิจัยในโรงเรียน ซึ่งผู้บริหารหรือหน่วยงานการศึกษาที่เกี่ยวข้องส่วนใหญ่ไม่ให้ความสำคัญในการบริหารงานบุคลากรในโรงเรียน โดยใช้ผลงานการวิจัยของครูเป็นเกณฑ์ส่วนหนึ่ง เพื่อการพิจารณาความดีความชอบ หรือการเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่งหน้าที่การงานของครูให้สูงขึ้น ได้แก่

5.1 กระตุ้นให้ช่วยผู้ให้ครูกิจปรับปรุงการเรียนการสอนด้วยกระบวนการวิจัย อันเป็นความก้าวหน้าของอาชีพครู

5.2 การผลิตงานวิจัยในโรงเรียนถือเป็นส่วนหนึ่งในการพิจารณาความดีความชอบ

5.3 พิจารณาให้ความดีความชอบแก่ครูที่ทำการวิจัย แล้วนำผลการวิจัย ไปปรับปรุงงานในหน้าที่

5.4 ให้โอกาสครูมีผลงานวิจัยได้ศึกษาต่อเพื่อการเลื่อนวิทยฐานะของตน

5.5 ให้การสนับสนุนผลงานวิจัยของครู เพื่อนำไปขอเลื่อนตำแหน่งให้สูงขึ้น

5.6 เปิดโอกาสให้ครูผู้มีผลงานวิจัยสามารถสับเปลี่ยนตำแหน่งหน้าที่การงานในระดับสูงขึ้น

5.7 ส่งเสริมให้ครูมีผลงานวิจัยมีโอกาสก้าวหน้าในการทำงาน

5.8 มอบหมายภาระหน้าที่ให้ครูผู้มีผลงานวิจัย ได้รับผิดชอบในงานที่ต้องใช้ความรู้ความสามารถสูงขึ้น

5.9 สนับสนุนให้ครูมีผลงานวิจัยให้ได้รับการคัดเลือกเป็นผู้นำทางวิชาการ

5.10 ส่งเสริมให้ครูผู้มีผลงานวิจัยนำผลงานวิจัยมาเป็นส่วนหนึ่งในการได้รับตำแหน่งอื่นสูงกว่าเดิม

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2540 : 13) ได้กำหนดนโยบายการวิจัยฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2542-2544) สรุปรประเด็นที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและสนับสนุนการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนได้ ดังนี้

1. นโยบายส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยระบุว่า ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการวิจัย โดยใช้รูปแบบการวิจัยที่หลากหลาย เพื่อพัฒนานโยบาย และดำเนินงานตามนโยบายของหน่วยงานทุกระดับ และกระบวนการเรียนการสอนนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา การบริการและการจัดการ การนิเทศการศึกษา การวัดและประเมินผล ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับบุคคล ชุมชน และองค์กรต่าง ๆ โดยมี เป้าหมายและมาตรการ ในเป้าหมายที่ 2 มุ่งเน้นให้มีการวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนและระดับการศึกษา โดยกำหนดมาตรการ ดังนี้

- 1.1 ให้มีการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการนำเกษตรทฤษฎีใหม่ ตามแนวพระราชดำริ เข้าสู่กระบวนการเรียนรู้ในโรงเรียนและชุมชน
- 1.2 ให้มีการวิจัยรูปแบบการดำรงชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงเข้าสู่กระบวนการเรียนรู้ในโรงเรียนและชุมชน
- 1.3 ให้มีการวิจัยเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ด้านวิชาชีพที่จะเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพ
- 1.4 ให้มีการวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น มาใช้ในการจัดการกระบวนการเรียนรู้
- 1.5 ให้มีการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบกระบวนการเรียนรู้ ที่สามารถพัฒนาผู้เรียน ได้เต็มตามศักยภาพครบทุกด้าน
- 1.6 ให้การวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตร และกระบวนการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ
- 1.7 ให้มีการวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรครอบครัวศึกษา
- 1.8 ให้มีการวิจัยเกี่ยวกับกระบวนการสร้างทักษะชีวิตของผู้เรียน
- 1.9 ให้มีการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบวิถีชีวิตประชาธิปไตย
- 1.10 ให้มีการวิจัยเพื่อพัฒนาค่านิยม คุณธรรม จริยธรรมและสำนึกความเป็นไทย
- 1.11 ให้มีการวิจัยเกี่ยวกับการเสริมสร้างจิตสำนึกที่ถูกต้องในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 1.12 ให้มีการทำวิจัยในชั้นเรียน

2. นโยบายการสร้างและพัฒนาบุคลากรทางการวิจัย ระบุว่า เร่งรัดให้มีการสร้างและพัฒนาบุคลากรทางการวิจัยขึ้นในหน่วยงานให้มีความรู้ ความเข้าใจในการทำวิจัย และสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการทำวิจัย เพื่อพัฒนางานในหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีเป้าหมายและมาตรการ ได้กำหนดในเป้าหมายที่ 1 ให้มีการสร้างบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นบุคลากรทางการวิจัย ซึ่งมีมาตรการ ดังนี้

2.1 ให้มีการสร้างบรรยากาศทางการวิจัย เพื่อกระตุ้นบุคลากรทางการศึกษาทุกระดับให้มีความสนใจและเห็นความสำคัญของการวิจัย โดยมีการจัดกิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การจัดนิทรรศการ การนำเสนอผลงานวิจัย การสัมมนาวิชาการ การจัดมุมวิจัยในหน่วยงานหรือแหล่งวิชาการฯ

2.2 ให้มีการให้ความรู้ทางด้านการศึกษาแก่บุคลากรทางการศึกษาทุกระดับ และสนับสนุนให้ทำการวิจัยรวมทั้งอำนวยความสะดวกให้สามารถทำวิจัยได้อย่างหลากหลาย

2.3 ให้มีการจัดกิจกรรมให้ความรู้ในรูปแบบของการประชุม สัมมนาทางการวิจัย

2.4 ให้มีการจัดทำเอกสารเผยแพร่ความรู้ทางการวิจัย แจกจ่ายให้บุคลากรทางการศึกษาทุกระดับ

2.5 ให้มีการอำนวยความสะดวกในการทำวิจัยในรูปแบบการให้ตัวอย่างงานวิจัย เอกสารที่เกี่ยวข้องรวมทั้งให้คำปรึกษาและข้อคิดทางการวิจัย

3. นโยบายการบริหารและการจัดการด้านการวิจัย ระบุว่า เร่งรัดให้หน่วยงานทุกระดับจัดหาและสนับสนุนให้งบประมาณจัดระบบสารสนเทศ นิเทศ ติดตามและประเมินผล เพื่อให้การดำเนินการวิจัยของบุคลากรและหน่วยงานสามารถดำเนินการวิจัยและนำผลการวิจัยไปพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีเป้าหมายและมาตรการ ดังนี้

3.1 เป้าหมาย

3.1.1 มีการส่งเสริมและสนับสนุนให้หน่วยงานทุกระดับให้การอุดหนุนการวิจัยพัฒนาบุคลากรการเผยแพร่การวิจัย การจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก การให้บริการและให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการวิจัยได้อย่างทั่วถึง

3.1.2 มีการประสานงานกับบุคลากร ชุมชน และองค์กรต่าง ๆ เพื่อความร่วมมือ การระดมสรรพกำลังให้การส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินการวิจัย

3.1.3 มีการเชื่อมโยงข้อมูลข่าวสาร สารสนเทศเพื่อการวิจัย ทั้งภายในและภายนอกหน่วยงานให้มีความสะดวกรวดเร็วและง่ายต่อการศึกษาค้นคว้า

3.1.4 มีกรณีพิเศษ ติดตามผลและประเมินผลการทำงานวิจัยอย่างทั่วถึง และต่อเนื่อง

3.2 มาตรการ

3.2.1 ให้นำหน่วยงานทุกระดับมีการจัดหางบประมาณ สนับสนุนให้ทุนอุดหนุนการวิจัย การพัฒนาบุคลากรการเผยแพร่ผลงานวิจัยอย่างทั่วถึง

3.2.2 ให้มีการประสานความร่วมมือกับบุคลากร และองค์กรต่าง ๆ เพื่อให้การส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินการวิจัย

3.2.3 ให้มีการจัดระบบและเชื่อมโยงเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ เพื่อการวิจัยที่เป็นปัจจุบันและทันสมัย

3.2.4 ให้มีการจัดทำแผนพัฒนางานวิจัยในทุกระดับ เพื่อให้มีผลงานวิจัยที่เป็นประโยชน์ สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

3.2.5 ให้มีการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลเพื่อให้ความช่วยเหลือในการดำเนินการวิจัย

3.2.6 ให้มีการยกย่องชมเชย เชิดชูเกียรติแก่บุคลากร และหน่วยงานที่ผลิตผลงานวิจัยดีมีคุณภาพ

สำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา (2545 : 81-82) รายงานว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรทราบถึงบทบาทของตนเองที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยที่มีในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ มาตราที่ 30 ว่าให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรทราบถึงบทบาทของตนเองเกี่ยวกับการวิจัย ดังนี้

1. ส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จในงานวิจัย บทบาทนี้ผู้บริหารสามารถปฏิบัติได้โดยจัดสรรงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และมุมคั่นคว่ำ รวบรวมข้อมูลสารสนเทศ จัดงานเพื่อรู้ ปัญหาข้อบกพร่อง จุดเด่น/จุดด้อย จนได้จุดที่ควรปรับปรุงและพัฒนาครูให้ทำวิจัย

2. ให้การยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัย บทบาทนี้ผู้บริหารควรยกย่องชมเชย ให้เกียรติ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ยอมรับความคิดเห็น การให้ทุกคนมีส่วนร่วมในโครงการวิจัยของสถานศึกษา และเผยแพร่ผลงานวิจัยของครูผู้ทำวิจัย

3. พัฒนาความรู้แก่ครูผู้ทำวิจัยอย่างต่อเนื่อง บทบาทนี้ผู้บริหารควรช่วย และส่งเสริมให้ครูศึกษาหาความรู้ใหม่ ๆ เปิดโอกาสให้ไปศึกษาแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เช่น สถาบันราชภัฏ มหาวิทยาลัยในเขตพื้นที่ เป็นต้น ควรจัดให้มีการอบรม/ประชุมเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถและประสบการณ์ด้านการทำวิจัยของครูอย่างต่อเนื่อง

4. ส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงานของครูผู้ทำวิจัย บทบาทนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรดูแลเอาใจใส่ให้คำแนะนำจัดบรรยากาศให้สถานศึกษาให้มีความอิสระ กล้าคิด กล้าทำ คั่นคว้า แก้ปัญหา/พัฒนา ในสิ่งที่เป็นความก้าวหน้าในอาชีพครู และให้โอกาส ครูผู้มีผลงานด้านการวิจัยได้มีโอกาสก้าวหน้าในการปฏิบัติงานและนำผลงานมาเป็นส่วนหนึ่ง ในการเลื่อนขั้น/เลื่อนตำแหน่งที่สูงขึ้น

สรุปได้ว่า การวิจัยในชั้นเรียนนั้นมีความจำเป็นที่จะต้องได้รับการส่งเสริมสนับสนุน ในด้านต่าง ๆ จากโรงเรียน สถาบันการศึกษา หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ก็เพื่อ เป็นการ อำนวยความสะดวกแก่ครูผู้ทำการวิจัย ทำให้ได้ผลงานวิจัยที่มีประสิทธิภาพเพื่อที่จะได้นำผลการวิจัยที่ได้ไปปรับปรุง แก้ไขปัญหา และพัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้มี ประสิทธิภาพ และมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

8.1 งานวิจัยประเทศ

บุญมี ปะพะวะ (2541 : 58) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “บทบาทของผู้บริหารโรงเรียน ประถมศึกษาที่มีต่อการส่งเสริม การวิจัยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองบัวลำภู“ ผลการวิจัยพบว่า

1. บทบาทของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา ที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัย ในโรงเรียนโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับ “ปานกลาง“ ยกเว้น ด้านการส่งเสริม ความก้าวหน้าในตำแหน่งการงานอยู่ในระดับ “มาก“

2. ผู้บริหารโรงเรียนที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาท ที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัย โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านการส่งเสริมให้ เกิดความสำเร็จของงานวิจัยในโรงเรียนมีความแตกต่างกัน ส่วนผู้บริหารโรงเรียนที่มีขนาดและ ประสบการณ์ในการบริหารต่างกัน มีบทบาทต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียนแตกต่างกัน

ลัสดา กองคำ (2541 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การศึกษาสภาพการวิจัยใน ชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น“ ผลการวิจัย พบว่า

1. สภาพการวิจัย โรงเรียนส่วนมากมีนโยบายส่งเสริมให้ครูนำผลการวิจัยใน ชั้นเรียนไปพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอน ด้านบุคลากรที่เกี่ยวข้อง พบว่า ครูส่วนมากมีการ เรียนรู้เกี่ยวกับการวิจัยจากการศึกษาระดับมหาวิทยาลัยและผู้บริหารให้การสนับสนุน ในการทำ

วิจัยในชั้นเรียน โดยการให้ขวัญกำลังใจ ปัญหาทั่วไปของครูที่มีผล ต่อการเรียนการสอน ส่วนมากเป็นปัญหาด้านเศรษฐกิจ ปัญหาที่ครูส่วนมากพบเกี่ยวกับตัวนักเรียนในชั้นเรียน คือ นักเรียนไม่สนใจการเรียน ครูมีการ ทำวิจัยในชั้นเรียนเรียนน้อย ครูที่ไม่เคยทำวิจัยในชั้นเรียนส่วนมากพัฒนาการเรียนการสอนโดยการสังเกตสภาพปัญหาและหาแนวทางแก้ไข ปัญหาที่ครูนำมาทำวิจัยในชั้นเรียนส่วนมาก คือปัญหาเกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอน และเทคนิคการสอน วิธีการวิจัยเชิงทดลอง และครูแก้ปัญหการทำวิจัยในชั้นเรียนส่วนมากปรึกษาผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านงบประมาณพบว่าครูส่วนมากมีการจัดหาวัสดุอุปกรณ์เพื่ออำนวยความสะดวกในการทำวิจัยแก่ครู และแหล่งข้อมูลที่ครูศึกษาเพื่อทำการวิจัยนั้น ส่วนมากศึกษาจากตำราทางวิชาการ เอกสาร วารสารที่เกี่ยวข้อง

2. ปัญหาและความต้องการ โรงเรียนมีปัญหาเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนอยู่ในระดับ “ปานกลาง” แต่ที่พบว่ามีปัญหาหนัก 2 อันดับแรก คือ เรื่องการดำเนินการวิจัย วัสดุอุปกรณ์และแหล่งข้อมูลสำหรับการวิจัย โรงเรียนมีความต้องการอยู่ในระดับ “มาก” โดยเฉพาะเรื่องการดำเนินการวิจัยงบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์และแหล่งข้อมูล สำหรับการวิจัย

3. ผู้บริหารมีบทบาทต่อการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน ในระดับ “ปานกลาง” โดยที่ส่งเสริมมากที่สุดคือเรื่องส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่งงานของครูผู้ทำการวิจัยในชั้นเรียนและด้านที่ส่งเสริมน้อยที่สุด คือการมีความรับผิดชอบ ต่อครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน บุรินทร์ ทองแมน (2544 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การติดตามผลการพัฒนา และส่งเสริมให้ครูในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ โดยมีความมุ่งหมายเพื่อติดตามผล (Follow-up Studies) การอบรมที่ผ่านโปรแกรมการอบรมการวิจัยในชั้นเรียน จากสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ตลอดทั้งบทบาทของผู้ที่สนับสนุนครูผู้สอนในการทำวิจัยในชั้นเรียน กลุ่มตัวอย่างคือ ครูผู้สอนที่ผ่านการอบรมหลักสูตรการทำวิจัยในชั้นเรียน ผู้บริหารโรงเรียน และศึกษานิเทศก์ เครื่องมือ ได้แก่ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) และปลายเปิด จำนวน 3 ฉบับ ผลการวิจัย พบว่า

1. ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน ครูผู้สอน ผู้บริหารโรงเรียนและศึกษานิเทศก์อยู่ในระดับปานกลาง ถ้าเปรียบเทียบระหว่าง 3 กลุ่ม พบว่า มีความรู้ความเข้าใจการวิจัยในชั้นเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยศึกษานิเทศก์มีความรู้ ความเข้าใจเรื่องการวิจัยในชั้นเรียนมากที่สุด รองลงมาครูผู้สอน และผู้บริหารโรงเรียนตามลำดับ

2. ครูผู้สอนมีความต้องการในการเพิ่มพูนความรู้มากในเรื่องต่อไปนี้ คือ การเลือกนวัตกรรม การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง และการเขียนอ้างอิง ส่วนประเด็นที่ครูมีความต้องการเพิ่มพูนความรู้ในระดับน้อย ได้แก่ การสำรวจปัญหาในชั้นเรียน

การสังเกตพฤติกรรมในชั้นเรียนและการวิเคราะห์พฤติกรรมนักเรียนในชั้นเรียน 3. ความคิดเห็นหรือเจตคติต่อการวิจัยในชั้นเรียน ครูผู้สอน ผู้บริหารโรงเรียน และศึกษานิเทศก์ ส่วนใหญ่มีเจตคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 4. การวิจัยปัญหาในชั้นเรียน กลุ่มทักษะภาษาไทย มีการวิเคราะห์ผู้เรียนมากที่สุดรองลงมา กลุ่มทักษะคณิตศาสตร์ และครูวิทยาศาสตร์ และกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ตามลำดับ

อนงค์ เพชรรักษ์ (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาบทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามทัศนะของครูและผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดตรัง ผลการวิจัยพบว่า

1. บทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามทัศนะของครูและผู้บริหาร สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดตรัง โดยรวมและรายองค์ประกอบอยู่ในระดับปานกลาง

2. บทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามทัศนะของครูและผู้บริหารในภาพรวมและรายองค์ประกอบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยทัศนะของผู้บริหารสูงกว่าครู

3. บทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามทัศนะของครูและผู้บริหารที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดต่างกัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยผู้บริหารที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดปกติ มีทัศนะสูงกว่าผู้บริหารที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่

เบญจพร ทองโอ (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาบทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาตามทัศนะของครูและผู้บริหาร สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา ผลการศึกษาพบว่า

1. ทัศนะของครูและผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ที่มีต่อบทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา ในภาพรวมและรายองค์ประกอบอยู่ในระดับปานกลาง

2. ข้าราชการครูและผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา มีทัศนะต่อบทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา พบว่าโดยภาพรวมและรายองค์ประกอบ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยผู้บริหารมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าครู

3. ข้าราชการครูและผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีทัศนคติต่อบทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา พบว่าโดยภาพรวมและรายองค์ประกอบ ไม่แตกต่างกัน

เพลินพิศ คาศักดิ์ (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอรือเสาะ จังหวัดสตูล ผลการวิจัยพบว่า

1. บทบาทในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา

1.1 ผู้บริหารและครูผู้สอน มีความคิดเห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีการปฏิบัติโดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับ “ปานกลาง” ยกเว้น ด้านการนำผลงานวิจัยไปใช้ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ “มาก”

1.2 ผู้บริหารโรงเรียน มีความคิดเห็นว่าผู้บริหารโรงเรียนมีการปฏิบัติโดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับ “ปานกลาง” ยกเว้น ด้านการกำหนดแผนในการทำวิจัยในชั้นเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับ “มาก”

1.3 ครูผู้สอน มีความคิดเห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีการปฏิบัติโดยภาพรวมและรายด้าน มีในระดับ “ปานกลาง” 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการกำหนดแผนในการทำวิจัยในชั้นเรียน ด้านการกำหนดนโยบายในการทำวิจัยในชั้นเรียน และด้านการนำผลการวิจัยไปใช้.

2. ความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่เกี่ยวกับการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา พบว่า ผู้บริหารมีการปฏิบัติ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นด้าน ทรัพยากรและแหล่งทุนในการทำวิจัยในชั้นเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยโรงเรียนขนาดเล็กแตกต่างจากโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ความคิดเห็นระหว่างครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่เกี่ยวกับการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา พบว่า ผู้บริหารมีการปฏิบัติ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้น ด้านการกำหนดนโยบายในการทำวิจัยในชั้นเรียน การกำหนดแผนในการทำวิจัยในชั้นเรียน ทรัพยากรและแหล่งทุนในการทำวิจัยในชั้นเรียน และที่ปรึกษาในการทำวิจัยในชั้นเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านทรัพยากรและแหล่งทุนในการทำวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนขนาดกลางกับโรงเรียนขนาดใหญ่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านการกำหนดนโยบายใน

การทำวิจัยในชั้นเรียนการกำหนดแผนการทำวิจัยในชั้นเรียน ทรัพยากรและแหล่งทุนในการทำวิจัยในชั้นเรียน และที่ปรึกษาในการทำวิจัยในชั้นเรียน

สุริย์ บัวรัตน์ (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความต้องการการพัฒนาในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 : ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอวาปีปทุม ผลการวิจัยพบว่า

1. ครูผู้สอนมีความต้องการการพัฒนาในการทำวิจัยในชั้นเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 2 โดยรวม มีความต้องการอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา เป็นรายด้านพบว่ามีความต้องการการพัฒนาในการทำวิจัยในชั้นเรียนอยู่ในระดับมากทุกด้าน

2. ผลการวิเคราะห์ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูผู้สอนที่ทำการสอนช่วงชั้นที่ 1 (ป. 1 - 3) กับครูที่ทำการสอนช่วงชั้นที่ 2 (ป. 4 - 6) เกี่ยวกับความต้องการการพัฒนาในการทำวิจัยในชั้นเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

บุญลือ ไชยจิต (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา มีบทบาทต่อการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนโดยรวมทุกด้านและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง 2. ครูผู้สอนและผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน โดยรวมทุกด้านและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3. ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีประสบการณ์การอบรมวิจัยในชั้นเรียนและผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่ไม่มีประสบการณ์การอบรมวิจัยในชั้นเรียน มีบทบาทต่อการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน โดยรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4. ครูผู้สอนและผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็ก มีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน โดยรวมทุกด้านแตกต่างกันกับผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 5. ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีประสบการณ์ในการบริหารต่างกันมีบทบาทต่อการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน โดยรวมทุกด้านและรายด้านไม่แตกต่างกัน

กองสิน พิรุณห์ (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาบทบาทของผู้บริหารต่อการส่งเสริมและสนับสนุนวิจัยนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3-4 ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของผู้บริหารต่อการส่งเสริมและสนับสนุนวิทยานิพนธ์นักเรียนช่วงชั้นที่ 3 - 4 ใน

สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดร้อยเอ็ด ตามแนวความคิดผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปฏิบัติมาก เมื่อพิจารณาตามสถานภาพ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา มีความคิดเห็น โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปฏิบัติมาก เรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากสูงไปต่ำ ได้ดังนี้ ด้านการตรงต่อเวลา ด้านการปฏิบัติตามระเบียบและแนวปฏิบัติของสถานศึกษา ด้านการแต่งกาย ด้านการเข้าแถว ด้านการแสดงความเคารพและด้านการรักษาความสะอาด ส่วนครูผู้สอน มีความคิดเห็น โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปฏิบัติมาก เรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากสูงไปต่ำ ได้ดังนี้ ด้านการตรงต่อเวลา ด้านการปฏิบัติตามระเบียบและแนวปฏิบัติของสถานศึกษา ด้านการแสดงความเคารพ ด้านการเข้าแถว ด้านการแต่งกายและด้านการรักษาความสะอาด การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนต่อบทบาทของผู้บริหารต่อการส่งเสริมและสนับสนุนวินัยนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3-4 ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีสถานภาพต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารสถานศึกษาที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าครูผู้สอน ส่วนผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ปฏิบัติการสอนอยู่ในสถานศึกษาขนาดต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

บรรจง สังฆะ (2547 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาต่อการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ผลการศึกษาวิจัยพบว่า

1. ผู้บริหารสถานศึกษาทั้งสองขนาด คือ ขนาดใหญ่และขนาดเล็ก มีบทบาทต่อการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปฏิบัติพอ
2. เปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาต่อการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน ตัวแปรประสพการณ์ในการบริหารงาน คือ บริหารงานมาก และบริหารงานน้อย พบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาต่อการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ที่มีประสพการณ์ในการบริหารงานแตกต่างกัน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความแตกต่างกันในด้านการส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของงานวิจัยในชั้นเรียน และด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่งของครูผู้ทำการวิจัยในชั้นเรียน ส่วนตัวแปรขนาดสถานศึกษา คือ ขนาดใหญ่ และขนาดเล็ก พบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาต่อการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ที่มีขนาดสถานศึกษาแตกต่างกัน โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

ณัฏวิทย์ ทองคำ (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีต่อการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด ผลการศึกษพบว่า

1. บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนต่อการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ ด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงานของครูผู้ทำวิจัย ด้านการพัฒนาความรู้แก่ครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน ด้านการให้การยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัย และด้านการส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จในงานวิจัย

2. ความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนต่อบทบาทในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน โดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 รายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จในงานวิจัยและด้านการพัฒนาความรู้แก่ครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน

3. ผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนขนาดใหญ่มีความคิดเห็น แตกต่างกับผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก

บรรจง ฉายศรีวรรณ (2548 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยในเรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า

1. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอนตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง

2. เปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่กาฬสินธุ์ เขต 2 โดยรวมและรายด้าน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอน ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการส่งเสริมให้เกิดผลสำเร็จ ด้านการให้การยอมรับนับถือแก่ครูผู้ทำวิจัย ด้านการพัฒนาความรู้แก่ครูผู้ทำวิจัยอย่างต่อเนื่องและด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงานแก่ครูผู้ทำวิจัย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน

8.2 งานวิจัยต่างประเทศ

แม็กโคเนลด์ (MacDonald. 1998 : Web Site) ได้ทำการศึกษาศึกษาสภาพของการวิจัยเชิงปฏิบัติการทั้ง โรงเรียน เพื่อทำหน้าที่เป็นตัวช่วยเสริมการปรับปรุงโรงเรียน โดยการสัมภาษณ์คณะครูทำงาน 12 คนในโรงเรียนแห่งหนึ่งเพื่อกำหนดความรู้และความเข้าใจของครูเกี่ยวกับกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการทั้งโรงเรียน และเพื่อกำหนดความสม่ำเสมอของความเห็นเกี่ยวกับข้อดีและข้อเสียของการวิจัยเชิงปฏิบัติการทั้งโรงเรียนอันเป็นวิธีการปรับปรุงโรงเรียน แหล่งปฐมภูมิที่เก็บรวบรวมข้อมูลมี 3 แหล่ง คือ แบบสัมภาษณ์ แบบวิเคราะห์เอกสาร และแบบสังเกตครูผู้ร่วมวิจัย ทำการสัมภาษณ์จำนวน 10 คน และผู้บริหารโรงเรียนนั้นจำนวน 2 คน ผลการศึกษาพบว่า คณะครูที่โรงเรียนที่ศึกษาให้การสนับสนุนปรัชญา และกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการทั้งโรงเรียน แต่พบว่า กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการทั้งโรงเรียนนั้นจะต้องมีการถกแถลงก่อนเพื่อให้มั่นใจได้ว่าสมาชิกคณะครูทุกคนมีความเข้าใจที่ชัดเจนเกี่ยวกับสิ่งที่นำมาตั้งเป็นเงื่อนไขหรือข้อแม้ และยังพบว่าด้วยว่าความพยายามที่จะปรับปรุงโรงเรียนทั้ง โรงเรียนนั้นไม่จำเป็นต้องได้รับการชี้แจงจากการประเมินความต้องการที่อาศัยวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่คิดแต่อย่างใด

แดเนียลส์ (Daniels. 1999 : 2442-A) ได้ทำการศึกษาผลการสอนในการเรียนรู้เพื่อดำเนินการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนที่มีผลต่อการเรียนรู้เกี่ยวกับประสิทธิภาพ ความเชื่อมั่นมั่นในตนเอง และประสบการณ์ของนักศึกษาฝึกสอน กลุ่มทดลองซึ่งเป็นนักศึกษาฝึกสอนจำนวน 3 คน ได้รับการสอนและการช่วยเหลือและการแนะแนวในการพัฒนาโครงการวิจัยในชั้นเรียน กลุ่มเปรียบเทียบ ซึ่งเป็นนักศึกษาฝึกสอนอีก 3 คน ได้รับเพียงคำสอนเป็นเอกสารเกี่ยวกับการเก็บรวบรวมข้อมูล การนำกลยุทธ์ไปใช้และวิธีการประเมินผล เพื่อดำเนินการโครงการวิจัยในชั้นเรียนให้เสร็จสมบูรณ์ แล้วทำการวิเคราะห์คำตอบจากแบบสอบถามก่อนการทดลอง หลังการทดลอง การสัมภาษณ์ การศึกษาเฉพาะกรณี และคำถามเพื่อสะท้อนเพื่อกำหนดความแตกต่างระหว่าง 2 กลุ่มนั้น ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาฝึกสอนมีความสามารถในวิธีการวิจัยเชิงปฏิบัติการ มีความแตกต่างกันเล็กน้อยในผลของทั้ง 2 กลุ่มทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบมีการเปลี่ยนแปลงในทางบวกในด้านการรับรู้เกี่ยวกับการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ความเชื่อมั่นมั่นในตนเอง ซึ่งเป็นผู้จัดการและเป็นผู้ขยายพฤติกรรมในชั้นเรียนและเป็นผู้ออกแบบผู้นำเทคนิคการจัดการพฤติกรรมไปใช้อย่างประสบความสำเร็จ พบว่า มีอยู่ใน

ผู้ร่วมวิจัยทุกคน การใช้กรณีศึกษาที่เป็นเอกสารซึ่งเป็นการประเมินโครงการของนักศึกษาฝึกสอนเหล่านี้ ส่งผลให้นักศึกษาฝึกสอนทุกคนได้เพิ่มทักษะการสะท้อนปัญหาที่เผชิญอยู่ในสภาพแวดล้อมโรงเรียน และในบริบทสังคมของชั้นเรียนด้วย

มิงกูชี (Mingucci, 2001 : 229) ได้ทำการศึกษาเพื่อประเมินผลโครงการวิจัยของปฏิบัติการที่ส่งผลต่อการพัฒนาวิชาชีพครูของอาจารย์ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองในระดับหลังมัธยมศึกษาจำนวน 8 คน ซึ่งรวมวิจัยในโปรแกรมการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองในมหาวิทยาลัย/วิทยาลัยชุมชน การวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนวิชาการเขียนภาษาวิชาการครั้งนี้ ดำเนินการเป็นเวลา 2 ภาคเรียนติดต่อกัน โดยมุ่งสำรวจว่าผู้บริหารการศึกษาสามารถส่งเสริมการสร้างชุมชนการเรียนรู้ด้านการศึกษาดูด้วยการเข้าร่วมเกี่ยวข้องกับการวิจัยเชิงปฏิบัติการครั้งนี้ได้อย่างไร และได้ศึกษาปัญหาที่ว่าการวิจัยเชิงปฏิบัติการ หรือการวิจัยในชั้นเรียนของอาจารย์ซึ่งในนิยามง่าย ๆ ว่า “การสืบเสาะที่อาจารย์ดำเนินการเพื่อให้เข้าใจและปรับปรุงการปฏิบัติงานของตน” นั้นสามารถให้ประสบการณ์ในการพัฒนาวิชาชีพ ซึ่งผู้ร่วมวิจัยรับรู้ว่ามีความหมายต่อการสอนของตนมากขึ้น หรือไม่

มาร์ติน (Martin, 2003 : 781-A) ได้ศึกษาประสบการณ์และทัศนะของครูในขณะทีครูพัฒนาทักษะทางปฏิบัติกับการวิจัยเชิงปฏิบัติการ เพื่อประยุกต์ใช้การวิจัยนี้ในชั้นเรียนประถมศึกษา กรณีศึกษานี้ทำการศึกษาโปรแกรมการพัฒนาคูในขณะทีครูกำลังพัฒนาตนเองพร้อม ๆ กันเรียนรู้เพื่อใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการ ผลการศึกษาโดยรวมพบว่า (1) การรู้และการเรียนรู้หลายอย่างต่างกันนั้น ประเมินค่าโดยนักการศึกษา ซึ่งเชื่อว่าทุกสิ่งทุกอย่างมีความสัมพันธ์กันตามธรรมชาติได้แก่ การรู้ทางวิชาการ และการรู้โดยปริยาย (2) มีสภาวะแวดล้อมที่การวิจัยเชิงปฏิบัติการสามารถนำไปสู่ความเข้าใจลึกซึ้งซึ่งซึ่งเกิดประโยชน์แก่ครูผู้สนใจในการพัฒนาความรู้ของตนในเรื่องเกี่ยวกับการศึกษาที่เชื่อว่าทุกสิ่งทุกอย่างมีความสัมพันธ์กับตามธรรมชาติ และ (3) ปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายในต่าง ๆ เช่น เสถียรภาพทางเศรษฐกิจของโรงเรียน และความสัมพันธ์ของครูผู้ร่วมวิจัยที่มีต่อความกล้านั้นจะประนีประนอมสิ่งที่เกี่ยวข้องกับวิธีการที่ครูสามารถจะเรียนรู้ได้จากโปรแกรมที่ศึกษา

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนพบว่า ส่วนใหญ่ ผู้บริหารโรงเรียนมีบทบาทในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับผลการวิจัยของบุญมี พะปะวะ (2541 : บทคัดย่อ)

อนงค์ เพชรรักษ์ (2544 : บทคัดย่อ) เพลินพิศ ดาศักดิ์ (2546 : บทคัดย่อ) บุญถิ์อ ไชยจิต (2547 : บทคัดย่อ) และบรรจง ฉายศรีวรรณ (2548 : บทคัดย่อ) และผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อบทบาทในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน โดยรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับผลการวิจัยของบุญมี พะปะวะ (2541 : บทคัดย่อ) อนงค์ เพชรรักษ์ (2544 : บทคัดย่อ) เพลินพิศ ดาศักดิ์ (2546 : บทคัดย่อ) บุญถิ์อ ไชยจิต (2547 : บทคัดย่อ) และบรรจง ฉายศรีวรรณ (2548 : บทคัดย่อ) ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยในเรื่องบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาต่อการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มหาสารคาม เขต 2 โดยมีตัวแปรที่เกี่ยวกับตำแหน่ง และขนาดสถานศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายการวางแผน และปรับปรุงบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อช่วยให้ครูสามารถทำการวิจัยในชั้นเรียน และนำผลการวิจัยที่ได้มาพัฒนาการเรียนการสอนต่อไป